

DE VUURWERKRAMP

en geheel andere verhalen

DE VUURWERKRAMP

en geheel andere verhalen

Michael Duijvestijn

Schrijver: Michael Duijvestijn
Coverontwerp: Michael Duijvestijn
ISBN: 978-94-036-3391-6
© Michael Duijvestijn

INHOUD

De vuurwerkkramp	6
Gevaren op safari	10
De erfenis	14
Van oude mensen, die voorbij gaan	22
Ons geheim	26
De kracht van het toeval	30
Kabouterwijsheid	34
De volgzame veerpont	38
De martelaren	42
Niks te beleven in McGregor	46
Ode aan Drs. P	50
De viruspannenkoek	54
De viruspannenkoek – deel 2	58
Het conflict	63
Supermarktpraat	67
Wonderlamp 2.0	71
Help! Schrijversblok	76
In plaats en tijd de weg kwijt	80
De landendagen	84
Eeuwig leven	88
Misverstandjes	92
De freule – deel 1	96
De freule – deel 2	101
Volgens plan	105
Vluchten kan niet meer	109
Buiten de lijntjes zijn de kleurtjes mooier	114
Nog meer kabouterwijsheid	119
De overval	123
Cointreau leidt op	128
Een makkie	133
De wraak van het treurbos	138

DE VUURWERKRAMP

Zaterdag 13 mei 2000

"De wijn is op", constateert zij.

"Dat is ernstig, we moeten nieuwe halen", antwoord ik.

Het is ons derde weekend samen. Enschede bij haar, Eindhoven bij mij en nu ben ik weer bij haar.

Ze is een maand of twee geleden verhuisd van Tilburg naar Enschede. Dat heeft ervoor gezorgd dat we vanwege de afstand vooralsnog alleen het weekend kunnen vieren. Slechte planning van haar. Verder is ze wel leuk. We hebben allebei genoeg meegemaakt om te weten dat het klopt tussen ons. Je moet eerst dingen fout doen om te weten wanneer het goed is. Ze heeft voor zichzelf een veel te groot huis gekocht, net buiten het centrum, op een paar minuten lopen van de Oude Markt in de binnenstad. Grenzend aan de grote woonkamer in haar huis is een klein kamertje ingericht als barruimte, een soort klein café. De wijn in het café is nu dus uitverkocht en dat is ernstig.

Gisteravond laat was ik aangekomen. De vrijdag had daardoor wat langer geduurd en daarom is de zaterdag inmiddels al aardig gevorderd. Het is een mooie zonnige lentedag. We lopen hand in hand richting centrum, naar de Gall en Gall. Het is gezellig druk in de stad.

"Terrasje?" vraagt zij.

"Terrasje!" bevestig ik.

Even later zitten we aan één van de straten die rondom de markt lopen. We drinken koffie en eten wat. We hebben allebei hetzelfde broodje besteld, een broodje met kip-kerriesalade. Allebei hetzelfde bestellen geeft een warm gevoel, zoiets als getrouwd zijn in gemeenschap van kip en kerrie. We kijken naar de voorbijlopende mensen en verzinnen erbij wat voor beroep ze hebben of hoelang hun huwelijk nog zal duren. Het leven is zo slecht nog niet op deze zonnige zaterdagmiddag.

Een vuurpijl verschijnt boven de huizen aan de overkant van de straat. Even later zien we nog meer pijlen. Niet verontrustend, wel eigenaardig, want wie schiet er nu op klaarlichte dag vuurpijlen af? De afstand is zeker een kilometer of twee. "Oudjaar valt vroeg dit jaar," zegt de terrasstoel naast ons. De meeste

mensen lopen door, merken het niet eens, en wij praten verder over die passerende man die toch overduidelijk onder de plak zit bij zijn vrouw. De luide knal die even later volgt, gepaard gaande met nog meer vuurpijlen, ontgaat niemand. Maar het is ver weg, foutje bij het afsteken, niks aan de hand. Dan wordt boven de huizen aan de overkant in de verte een groeiende witte rookwolk zichtbaar. Ze zegt: "Er is iets echt mis". De passerende mensen worden minder boeiend. Er gebeurt iets heel verkeerd. Die wolk is te groot. We nemen nog een hapje kip-kerriesalade. Hij smaakt wat anders.

Weer wat later. Was het vijf minuten? Twintig minuten? Geen knal, maar erger. Geen dreun, maar erger. De dreunigste dreun die ik ooit heb meegemaakt. De voorpoten van mijn terrasstoel laten los van de grond door de drukgolf die mij achteroverdukt. Glasgerinkel overal om ons heen. Het is niet gewoon echt mis, het is nog veel misser. Als we dit op deze afstand voelen, wat moet er dan ter plaatse wel niet gebeurd zijn?

Chaos. Mensen in de winkelstraat zijn in paniek, ze gillen, rennen alle kanten op, maar waarheen? "Een F16 is neergestort", schreeuwt iemand, vergetende dat die zelden vuurpijlen vervoert. We kijken het eens aan, het gedrag van de mensen is eigenlijk ineens weer boeiend geworden. Een vrouw naast me probeert iemand te bellen, haar beverige vingers kunnen de juiste toetsen niet vinden. Ik help haar. Iedereen lijkt ineens iets te moeten, niemand weet wat. Mijn vriendin wel: "Laten we maar ons broodje opeten". Ik wist al dat ze verstandig was. Ergens heen rennen lijkt niet zo zinvol. Een gigantische zwarte wolk verdrijft de witte rookwolk boven de huizen aan de overkant.

Wat is er gebeurd? Vuurpijlen, grote knal... Vuurwerkopslag? Staat die dan ergens in Enschede? We besluiten maar naar huis te gaan. Wel via de Gall en Gall, een paar honderd meter verderop, een verschrikkelijk grote knal is geen reden om ineens aan de sinas te gaan. De betekenis van het woord drukgolf wordt ons duidelijk. De omgeving van het terras is redelijk ongeschonden, 100 meter verder is de pui van de dierenwinkel compleet weg. Vogels krijsen, konijnen voelen voor het eerst van hun leven een windje in hun gezicht, de papegaai die in de etalage staat is sprakeloos. 200 meter verder, wie DVD-spelers wil kan ze nu zo uit de etalage pakken, dat is geen inbreken, want het breken is al gebeurd. 300 meter verder, de Gall en Gall.

We stappen naar binnen. In de winkel hangt een doordringende alcohollicht. Niet zo gek, want meer dan driekwart van de flessen ligt gesneuveld op de grond. "Doet de kassa het nog?", vraagt mijn vriendin aan de man die de indruk

wekt in de winkel te werken, maar dat nu zelf eventjes niet meer zeker weet. Hij knikt niet overtuigend bevestigend. We slagen erin om twee niet-gebroken flessen rode wijn te vinden, behoedzaam manoeuvrerend over de glibberige met glasscherven bedekte vloer. We rekenen af. Surrealistisch. Het is één grote puinhoop van gebroken flessen en je betaalt twee flessen wijn aan iemand die op zijn zachts gezegd een tikkeltje in de war is en honderden gebroken flessen op de grond van zijn zaak ziet liggen.

We lopen naar huis. Nog steeds geen idee wat er gebeurd is. Staat het huis er nog wel? Daar hadden we eigenlijk nog niet zo over gedacht. We komen langs het kantoor waar ze werkt, alle ruiten in het gebouw van vier verdiepingen zijn gesneuveld. Nog een paar honderd meter... We steken de weg over, voorrang verlenend aan de voorbijrazende brandweer. Alles blijkt heel in het huis, binnen is ook het café nog intact. Wat is er gebeurd? Teletekst meldt iets over een brand in Enschede, maar geeft nauwelijks details. Wij hebben het gevoeld, er moet veel meer gebeurd zijn. Als je op twee kilometer afstand zowat van je stoel geworpen wordt moet het toch wel heel ernstig zijn. Het duurt ongeveer twee uur voordat men het in Hilversum doorheeft, niet geheel toevallig de tijd dat het kost om naar Enschede te rijden. TV-Oost geeft ondertussen meer informatie. We weten nu wat er gebeurd is. Buiten valt uren te vroeg de schemering in, veroorzaakt door de grote zwarte wolk die nu boven heel Enschede lijkt te hangen. Continu horen we sirenes.

We proberen familie en bekenden te bellen, zowel de vaste telefoonlijn als onze mobieltjes doen niets. We nemen dus maar het glaasje wijn waar het allemaal om begonnen was en doen wat ons aantrekkelijk lijkt in ons derde weekend samen. Rond middernacht komen de telefoontjes binnen. Enschede is weer bereikbaar. "Zijn jullie veilig?" Jazeker, we zijn veilig en vooral bij elkaar.

Een paar weken later rijden we samen langs de wijk waar het allemaal gebeurd is. Er is een grote houten schutting omheen geplaatst. Je ziet boven de schutting de bovenverdiepingen van de typische rijtjeshuisjes van deze wijk. Hier en daar ontbreekt er ineens eentje in het rijtje, weggeblazen. Andere hebben totaal geen schade. De magie van drukgolven. De een wel, de ander niet. Een terras niet, een dierenwinkel wel. Een huis verderop staat er nog, alleen het glas is uit de ramen, de gordijnen wapperen naar buiten. Een beertje staart ons aan, in het kozijn van wat blijkbaar een kinderkamer was. Hij staart al een paar weken en begrijpt er ook niets van.

Woensdag 13 mei 2020

Op het journaal is de herdenking van de vuurwerkramp in Enschede. Zelf hadden we er niet aan gedacht, nu komt de herinnering weer boven. Gelukkig hebben we wel wijn in huis. Samen drinken we een glaasje. Enschede is inmiddels ver weg, maar vandaag weer even dichtbij.

GEVAREN OP SAFARI

Tequila moet je drinken met kaneel op de rand van het glaasje en met een schijfje sinaasappel erbij. Het gebruik van zout en citroen leidt tot een minder smakelijk resultaat. Na deze conclusie was het duidelijk tijd om naar bed te gaan. Beneden op de vlakte brulde een leeuw, alsof hij wilde melden dat hij ook verstand van tequila had. Dat geluid veranderde de situatie compleet.

Leeuwen zijn prachtige beesten. De safari-jeep keuren ze meestal nauwelijks een blik waardig. Ze sjokken er gewoon langs. Je wordt er vanzelf stil van, in bewondering van dat lenige blok spieren. Vooral als je bedenkt wat ze zouden kunnen doen. Maar dat doen ze nooit. Die open jeep ziet er niet uit als een prooi. Je moet wel je armen binnenboord houden. Dan zijn leeuwen best wel lief. Soms, heel soms, staren ze je ineens aan. Men zegt dat leeuwen de jeep als één groot geheel zien. Mooi niet. Ik ken die leeuwenblik en kijk dan altijd even de andere kant op. Ze mogen van me winnen met staren.

Olifanten zijn rotbeesten. Iedereen die voor het eerst op safari gaat wil ze zien. Leuk! Olifanten! Als je een paar keer op safari bent geweest, dan weet je wel beter. Onvoorspelbare types. Halen zomaar een boom uit de grond, omdat ze chagrijnig zijn. Slecht geslapen of gebrek aan een vrouwtje? Het verschil tussen boom en jeep is te moeilijk voor olifanten met een depressie. Ze komen achter je aan, gewoon omdat ze een pestbui hebben. Ze komen ook achter je aan als ze vóór je staan. Dan moet je vertrouwen dat de ranger hard achteruit kan rijden. Alleen maar leuk om achteraf over te vertellen.

Twee keer per dag gingen we met een ranger op pad met de jeep, een 'gamedrive', vroeg in de ochtend en laat in de middag. Die middag hadden we weinig dieren gezien. Dat kan gebeuren, gewoon in de natuur zijn is ook al mooi. Leeuwen verschijnen nu eenmaal niet op bestelling. Amerikanen vragen hun geld terug, omdat ze in drie dagen safari geen leeuw hebben gezien. Zo werkt het dus niet, geduld is een schone zaak. Die schoonheid leidde vandaag tot niets. Het diner lonkte.

De lodge lag boven op een heuvel, een trap van 137 treden leidde zonder verdere afscheiding van het wildpark naar boven. Leeuwen beklimmen geen trappen, olifanten ook niet. Olifanten kunnen wel in de weg staan. Vandaag stond er eentje bij de trap naar boven. De natuur is de baas, gewoon wachten

tot meneer het belieft een straatje om te gaan. Het diner mocht dan wel lonken, het begon dus wel wat later.

De lodge telde zes luxe huisjes, elk voor twee gasten, en een centrale ruimte met uitzicht op de vlakte beneden. Er waren vier huisjes bezet. De eerste door mijn vrouw en mij, de tweede door een jong Engels stel op huwelijksreis, de derde door een piloot en een stewardess van Air France en de vierde door een saai echtpaar, ze zijn weg uit mijn geheugen.

We zaten dus wat later dan gepland aan het diner. Verrukkelijk eten, prima wijn. De manager van de lodge, André, was er ook. Hij was er niet zo vaak, meestal was hij aan het golfen of bezig met andere belangrijke zaken. Een aangename man die eindeloos kon vertellen onder het genot van een glaasje en echt het beste voor had met zijn gasten. Na het eten besloten we, zes gasten en André, nog even te blijven voor een afzakkertje en wat geklets. Air France was al naar bed gegaan, voor een andere vorm van gezelligheid. Ik weet niet hoe we nu ineens bij die tequila kwamen, normaal drinken we dat helemaal niet, nu vloeide die ineens rijkelijk. Voor een betrouwbare vergelijking tussen een glaasje met een zoutrandje en eentje met een kaneelrandje moet je er toch minstens drie van elk moest drinken. Toen brulde dus die leeuw...

"Wie gaat ermee?" vroeg André en hij stond op. We keken elkaar aan. Wilde hij echt tegen middernacht naar die leeuw gaan zoeken? Ja, dat wilde hij dus. We hadden eigenlijk geen tijd om na te denken, het zou als een soort verraad voelen als je niet meeding. Een paar minuten later liepen we de 137 treden af en stapten bij André in de jeep. Overdag reed de ranger netjes over de hobbelige weggetjes, zoals voorgeschreven, maar leeuwen houden zich daar niet aan en André dus ook niet. Binnen een paar minuten waren we opgeslokt door de duisternis van de vlakte.

André zette de jeep stil en zocht met zijn zoeklicht de vlakte af. Ogen van beesten lichten op als je er met het zoeklicht in schijnt. Hij meende in de verte oogjes te zien, startte de jeep weer en reed in de door hemzelf aangegeven richting. Het terrein werd ruwer, we hobbelden over steeds grotere stenen. Het werd ook drassiger, nu en dan slipten de wielen van de jeep. We begonnen ons af te vragen of dit wel zo'n goed idee was. In gedachten probeerde ik het promillage in het bloed van André te schatten, nogal wat wijn bij het diner, cognac bij de koffie, daarna tequila...

André stopte weer. "Ik zie te weinig, ik moet kunnen zien waar ik rijd. Ga jij op de motorkap zitten en schijn op grond vlak voor ons." Gelukkig wees hij daarbij

naar de pasgetrouwde jongeman, de jongste van het stel. Hij was volgzzaam, linksvoor op de motorkap hield hij zich met één hand vast aan een beugel, in zijn andere hand had hij het zoeklicht. Langzaam hobbelden we weer verder. De echtgenote van onze held was bang dat hun huwelijk kort zou duren.

Het hielp wel, de meeste rotsen konden we inderdaad ontwijken. André meende op ongeveer honderd meter weer de oplichtende oogjes te zien. Hij slalomde er olijk op los en kreeg er steeds meer lol in. Tot we een groot rotsblok moesten ontwijken en daardoor op een ander stuitten. We hoorden het schuren van steen over de bodemplaat van de jeep. De jeep stond stil. Ook een vierwielaandrijving heeft zijn beperkingen, zeker als er nog maar twee wielen op de grond staan en die grond drassig is. Waar is de lodge? Een zinloze gedachte van mij, erheen lopen kon zeker niet. Het zou wel eens een lang nachtje kunnen worden.

André deelde mijn onuitgesproken conclusie duidelijk niet. "Alle mannen uitstappen! Ik heb sterke handen nodig." Bij gebrek aan een beter plan stapte ik uit, gevolgd door de saaie man. Ik zakte gelijk tot over mijn enkels in de blubber. De pasgetrouwde jongeman was al van de motorklep gegleden door de botsing. De vrouwen giechelden zenuwachtig, zoals in een slechte film. Rond middernacht, in het aardedonker, stonden we met zijn drieën naast de jeep, met leeuwen op honderd meter. Die olifant moest ook nog ergens rondscharrelen. 'Toeristen geplet door een scharrelolifant,' ik zag de krantenkop al voor me. Spannend gezellig, of andersom, dat bestaat dus. Met vereende krachten, tillen, duwen en trekken, lukte het ons om de jeep weer van de rots te krijgen. André bleef helaas wel droog, hij bediende het gaspedaal. Doorweekt, van onderen door de blubber, van boven door het zweet, stegen we weer in. Het bereiken van de lodge kreeg nu gelukkig prioriteit boven de leeuwen. We reden weer. Ik moest denken aan drs.P op weg naar Omsk.

Hoe hij de weg terugvond weet ik niet, maar het lukte. Het beklimmen van de trap leek gemakkelijker dan ooit, weg van die vlakke. Eigenlijk was het natuurlijk ontzettend leuk geweest. Net zo leuk als die olifant die indertijd achter ons aan zat. Achteraf..

De volgende dag weer om 6 uur 's ochtends op pad met de jeep. Een andere jeep. Onze ranger was blij dat André niet zijn jeep gebruikt had. Als je de hoofdpijn vergat, leek niets een mooie dag in de weg te staan. Helaas, al na een paar honderd meter stond dat grote grijze wezen weer op en in de weg. Nee hè, niet weer... Met zijn poten schoof hij heen en weer over het wegdek en creëerde

zo een stofwolk. Zijn oren flapperden, als waarschuwing. Prachtige foto, beeldvullende olifant, kwaad, gehuld in een stofwolk. Hangt nu in de hal bij ons thuis. "Hij is een beetje geïrriteerd, ik zet de motor uit," zei de ranger. Rijd nou gewoon achteruit, het beest is boos, dacht ik. Dat deed de ranger dus niet.

Volgend jaar gaan we weer, al zijn die mensen daar nog zo gevaarlijk.

DE ERFENIS

Dag 1

“Zo zie je elkaar nog eens,” zei Jean-Paul tegen zijn broer Thierry met een gemaakte glimlach.

“Het ongenoegen is geheel wederzijds,” antwoordde deze, “laten we proberen het zakelijk te houden en eerst eens aanhoren wat pa nou weer bezielt.”

“Twee weken in een trein door de rimboe is één ding, en met jou erbij... ach, laat ook maar.”

James kwam toegesneld over het perron in Moskou. Waar pa was, daar was James, dat wisten de broers inmiddels wel. “U heeft de laatste wagon, die is verdeeld in twee luxe vertrekken. Jean-Paul en Ans in de achterste suite, Thierry en Marie in de andere. Welkom in de Transsiberië Express, ik zal u voorgaan.” Hij wees de weg naar hun verblijf, toonde de champagne in de minibar, legde de werking uit van de elektrische deken en het bubbelbad en toonde de telefoon om drankjes te bestellen en meer van dat soort essentialia die je mag verwachten in een wat luxere trein. “Uw vader verwacht u allen om vijf uur in de lounge in de wagon hiernaast. U heeft nog een klein uurtje om u op te frissen. Casual dresscode. Tot later.”

Jean Macrèle, vastgoedhandelaar uit Amsterdam, geboren als Johnny Makreel, liet zich zakken in de grootste fauteuil van de lounge. Meer dan vijftig jaar had hij gewerkt aan de opbouw van zijn imperium, door hard werken en vooral ook door meedogenloos handelen. Nu voelde hij zich oud en dat was hij ook, zijn lichaam werkte niet meer mee.

James was al jaren zijn assistent. Hij was afgestudeerd in zowel medicijnen als rechten en was in dat opzicht het tegenovergestelde van Jean. Hij was het intellect van het bedrijf, maar het was hem volkomen duidelijk wie de baas was. Hij zat aan een bureautje op een paar meter van Jean.

“Zijn we er klaar voor, James?”

“Jazeker, meneer, over een paar minuten zullen ze wel verschijnen.”

Met een klein schokje zette de trein zich in beweging, op weg naar Kazan.

Stipt om vijf uur kwamen Jean-Paul en Thierry met hun echtgenotes de lounge binnen. Ze begroetten hun vader en schoonvader, waarbij de hartelijkheid over en weer er niet echt van afstraalde. Ze waren niet anders gewend. De broers

waren een jaar of veertig geleden geadopteerd door Jean en zijn inmiddels overleden vrouw, die een sterke kinderwens had, maar geen kinderen kon krijgen. Jean had met de adoptie ingestemd en zich daarna eigenlijk nooit bemoeid met zijn kinderen. Nu moest hij wel, zijn dood naderde. Hij verzocht ze plaats te nemen.

“Welkom! Jullie zullen je wel afvragen wat ik nu weer heb verzonnen,” begon Jean. De familie kende zijn monologen en wisten dat ze beter even stil konden zijn, want hij praatte toch wel door, met zijn Amsterdamse accent.

“Deze trip heb ik altijd al willen maken en zoveel tijd heb ik niet meer. Alleen is maar alleen, jullie mogen mee, dan heb ik wat vermaak. Jullie kunnen de komende twee weken doen wat jullie willen, genieten van het landschap en de excursies of wat dan ook, maar elke dag om vijf uur verwacht ik jullie hier in de lounge, dat is mijn hoogtepunt van de dag. Om het nuttige met het aangename te combineren, voor mij althans, ga ik elke dag een stukje van mijn testament onthullen. Nu weet ik zelf nog niet precies wat daarin gaat staan, dat komt wel in de loop van de reis. James, nog wat toe te voegen?”

“Diner wordt bezorgd in de eigen suite, jullie zijn altijd welkom in de lounge om het contact met de familie te versterken. Jullie vader en ik hebben een suite in de wagon aan de andere kant van deze lounge. De laatste drie wagons van de trein zijn voor ons. Veel plezier en tot morgen om vijf uur.”

Jean en James stonden op en trokken zich terug in hun wagon, de anderen met vraagtekens in hun ogen achterlatend.

“Testament?” zei Jean-Paul, “Wat wil die oude gek nou weer?”

“Afwijken van fiftyfifty,” antwoordde Thierry, “in mijn voordeel bijvoorbeeld. Kom, Marie, we gaan naar onze suite, broertje maakt zich zorgen en wij gaan genieten van het uitzicht. Als ik naar buiten kijk, bedoel ik.”

Dag 2

“Daar is mijn lieve familie weer,” begon Jean de volgende dag precies om vijf uur. “Morgen gaan we naar Jekatarinenburg. Mooie stad, jammer dat tsaar Nicolaas de tweede en zijn familie er vermoord werden, ze zijn wel wat bloed gewend daar. Vooralsnog gaat het daar nu nog niet om. Onafhankelijk van de kwaliteiten van jullie, mijn zoons, gaan we het eerst eens hebben over jullie echtgenotes. Slechte keuze: lekker uiterlijk, vast lekker in bed, althans in het begin, maar je hebt er natuurlijk niets aan. Aangezien jullie allebei zo dom geweest zijn om in gemeenschap van goederen te trouwen, moet ik daar iets aan doen, straks hebben ze nog iets te zeggen over mijn bedrijf. Ik heb er wel